

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23/5/2024

Sayı : 475

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Mevsimlik Tarım İşçilerinin Göç Alanlarına Ulaşımının Sağlanması ile Göç Alanlarında Barınma ve Eğitim İhtiyaçlarının Karşlanması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 21/05/2024

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köy İşleri
Tarih: 24-5-2024	Esas No: 2/2173

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
23 Mayıs 2024
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
23 Mayıs 2024
No: 1483112

GENEL GEREKÇE

Düzenli ve sağlıklı beslenme insan hayatının temelini oluşturmaktadır. Tarım ürünleri beslenme hayatımızın vazgeçilmez unsurlarıdır. Tarladan sofraya ulaşıncaya kadar izlenen her adımda muhakkak büyük emekler verildiği açık bir gerçektir.

Tarım ürünlerinin tarladan sofralarımıza ulaşmasında tarım işçilerinin çok büyük emekleri ve alın teri vardır. Gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliği 1980'li yıllara kadar artan nüfus ve beraberinde getirdiği yoksulluk ve topraksızlaşmayla beraber yaygınlaşmaya başlamıştır. Mevsimlik tarım işçilerinin güvenli ve konforlu şekilde göç yerlerine ulaşması Anayasamızda devletimize verilen görevlerdendir. Zira Anayasamızın 5'nci maddesi "*Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.*" hükmünü içermektedir.

Mevsimlik tarım işçileri göç alanlarına hareket ederken, çadır ve benzeri barınak ile zaruri ihtiyaç olan yemek ve aydınlatma için gerekli araç ve gereçleri beraberinde taşıdıkları için işçiler traktör, kamyon, kamyonet gibi açık kasa taşıtlarda yükleri ile birlikte yolculuk yapmak zorunda kalmaktadır. Bu halde, mevsimlik tarım işçilerimizin hem can güvenliği tehlikeye girmekte hem de konforlu seyahat sağlanamamaktadır. Tarım ürünlerinin soframıza ulaşmasında alın teri ve emeklerini ortaya koyarak gayretleriyle hayat mücadelesi veren tarım işçilerimizin güvenli ve konforlu seyahat ederek göç bölgesine ulaşımının sağlanması Anayasamız tarafından devletimize verilmiş bir yükümlülüktür.

Yukarıda ifade edildiği gibi gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliği artan nüfus ve yoksulluk sebebiyle yaygınlaşmaya başlamıştır. Anayasamızın 23'üncü maddesi, "Yerleşme ve Seyahat Hürriyetini", 2'nci madde ise Cumhuriyetimizin Niteliklerini hüküm altına almıştır. Sözü geçen 2'nci maddede yer verilen Sosyal Devlet ilkesi gereğince devlet, insan onuruna yaraşır asgari yaşam şartlarını sağlar, sosyal adaleti gerçekleştirmek için ekonomik ve sosyal hayata aktif olarak müdahalede bulunur.

Bununla birlikte Mevsimlik tarım işçileri ve ailelerinin geçimlerini sağlamak için çalıştıkları alanlarda yaşam koşullarının iyileştirilmesi, insan onuruna yaraşır asgari hayat standartlarının devlet tarafından sağlanması Anayasamız ile devletimize verilmiş diğer görevlerdendir.

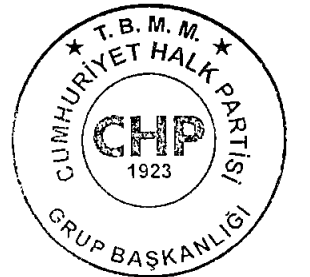
Mevsimlik tarım işçileri çalışma alanlarında insan onuruna yaraşır standartta olmayan barınma alanlarında hayatta kalmaya çalışmaktadır. Şöyle ki, sıcak ve soğuğa karşı korunması olmayan derme çatma çadırlarda hijyen koşullarından uzak tuvalet ve banyo imkanlarından yoksun şekilde günlük yevmiye ile hayatta kalma mücadelesi vermektedirler.

Yine, mevsimlik tarım işçilerimizle beraber yaşayan eğitim çağındaki çocukları, ailelerinin hayat mücadelesi sebebiyle sağlıklı ve düzensiz bir çevrede yaşamak zorunda kalmanın yanında okul döneminde aileleri çalışmak zorunda kaldığı için eğitim öğretimden de mahrum kalmaktadır. Zira tarlada, bahçede çalışmaya giden aile bireyleri, çocuklarıyla ilgilenecek kimse bulamadıkları için şehirden ve şehrin sağladığı imkanlardan uzakta yaşamak zorunda kalmaktadır.

Gerek uluslararası hukuk gerekse milli hukukumuz gözetildiğinde, barınma, seyahat, eğitim gibi temel hak ve ihtiyaçların Uluslararası Sözleşmeler ve Anayasamız ile güvence altına alındığı net bir gerçektir. Zira Anayasamızın 90'ncı maddesi beşinci fıkra hükmüne göre *"Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır."* Ülkemizin 27 Mayıs 1949 tarihinde Resmi Gazete ile yayımlanan ve tarafı olduğu İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 26'ncı maddesinde *"Her şahsın öğrenim hakkı vardır. Öğrenim hiç olmazsa ilk ve temel safhalarında parasızdır. İlk öğretim mecburidir."* Anayasamızın İkinci Kısım Temel Haklar ve Ödevler başlığı altında Üçüncü Bölümünde yer verilen Sosyal ve Ekonomik Haklar alt başlığında 56'ncı maddesi *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir."*, 42'inci maddesinde *"Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz."* 60'ncı maddesinde *"Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğı sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."* görüleceğı üzere mevsimlik tarım işçilerimiz ve aileleri için eğitim, barınma, düzenli ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı anayasal güvence altına alınmış ve bunları sağlamak devlete görev olarak yüklenmiştir.

Bu itibarla, ülkemizin kalkınmasında, sağlıklı ve düzenli beslenmemizde emek ve alın teri sahibi olan mevsimlik tarım işçilerimizin yapılan bu kanun teklifi ile göç alanlarına ulaşımında sosyal ve ekonomik engellerin kaldırılması ile konforlu ve güvenli ulaşımına kavuşmaları ve mevsimlik tarım işçilerimizin Anayasal güvence altına alınan barınma, eğitim, sosyal güvenlik haklarının yasal düzenleme ile sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu kanun teklifi ile mevsimlik tarım işçilerinin göç alanlarına ulaşımının sağlanmasının önündeki sosyal ve ekonomik engeller kaldırılarak, güvenli ve konforlu seyahat etmeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yapılan bu kanun teklifiyle mevsimlik tarım işçilerinin göç ettikleri çalışma alanlarında barınma, eğitim ve diğer zorunlu ihtiyaçlarının karşılanarak Anayasal hakları olan sağlıklı ve düzenli çevrede yaşama haklarının bu kanunla sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 -Yürütme maddesidir.

**MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN GÖÇ ALANLARINA ULAŞIMININ
SAĞLANMASI İLE GÖÇ ALANLARINDA BARINMA VE EĞİTİM
İHTİYAÇLARININ KARŞILANMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Mevsimlik tarım işçileri ve beraberinde seyahat eden üçüncü derece ve bu derece dahil kan ve kayın hısımlarının çalışmak amacıyla göç alanlarına seyahati Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (TCDD) tarafından ücretsiz şekilde sağlanır. Mevsimlik tarım işçilerinin beraberinde getirdikleri barınma, yeme içme gibi zaruri ihtiyaçlarına yönelik eşyalarının taşınmasından herhangi bir ücret talep edilmez. Bu yolcu taşımacılığından doğan tutarlar her mali yılın sonunda Devlet Demiryolları tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilir. Bakanlıkça yapılan inceleme sonucunda söz konusu tutarlar TCDD'ye ödenir.

MADDE 2- Mevsimlik tarım işçileri ve ailelerinin çalışmak için göç ettikleri alanlarda insan onuruna yakışır şekilde barınma ihtiyaçları devlet tarafından karşılanır. Elektrik, su, beslenme ve temizlik gibi temel ihtiyaçları için gerekli malzemelerin tedariki ile, tarım işçilerinin yanlarında bulunan ilk öğretim çağındaki çocuklarının eğitimleri ilgili Bakanlık tarafından koordine edilir.

MADDE 3 - Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

